Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
18 МАРТ 1968 й.
ДУШАНБА
№ 64 (523)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ёш бинокор А. Чернишев шаҳримиздаги 159-қурилиш трестига қарашли 9-қурилиш бошқармасининг зарбдор арматурачиларидан биридир. Бу ёш бунёдкор ҳозир Киров районидаги йирик турар-жой бинолари комплекси қурилишида фаол қатнашмоқда.

СУРАТДА: А. Чернишев.

М. Нуриддинов фотоси.

ТРАНСПОРТ ҲАРАКАТИДА ҚУЛАЙЛИК

Қорасувда узунлиги 17 метр, эни 12 метр бўлган кўприк ишга туширилиш арафасида. Бақувват темир бетонлардан қад кўтараётган кўприкдан транспорт уч қатор қатнайди ва ҳаракат тезлиги уч ҳисса ошади.

Бундай қулайликни Тошкентдаги 13-кўприксозлик отряди яратмоқда. Ю. А. Антолея бошлиқ отряд Богдан Хмельницкий кўчасида ва айлана йўлда 30 дан ортиқ катта кичик кўприкларни қурган эди.

— Коллективимиз бажарадиган иш ҳажми жуда катта. Лекин уни ўз вақтида адо этишимизнинг боиси отрядимизнинг комплекслашганидадир, — дейди бошлиқ. Қорасувдаги янги кўприк апрель ойида ишга тушади. Ўйлайманки унинг устидан ўтган машиналарнинг шофёрлари меҳнатимиздан мамнун бўлишади.

ХАЛҚ ФАРЗАНДЛАРИ НОМИ АБАДИЙ

Собиқ «Октябрь» колхози территориясида вужудга келган ва Тошкентда «Бешқайроғоч» деб аталган янги уй-жой массивида ўнлаб кўчалар пайдо бўлди. Бу кўчаларнинг ҳаммасига Туркистон ўлкасида Октябрь революциясига актив қатнашган кишиларнинг, граждан уруши ва ватан уруши қаҳрамонларининг, таниқли олимлар, ёзувчилар, Ўзбекистон пойтахтидаги машҳур кишиларнинг номлари берилди.

Эндиликда янги магистраллардан бири Октябрь воқеаларининг актив қатнашчиси, эски шаҳар Совети ижроия комитетининг аъзоси А. Ҳакимбоев кўчаси деб аталади. Бошқа бир кўчага 1918 йилдан бери КПСС аъзоси, темир-йўл ишчиси П. И. Илёсов номи берилди. Октябрь кунларида революцион комитет аъзоси бўлган П. И. Илёсов кейинчалик ҳарбий-революцион трибунал раиси, бир қанча партия ва совет органларининг раҳбар лавозимларида ишлади.

Ёзувчи ва тарихчи Ибрат, Ўзбекистоннинг собиқ молия халқ комиссари А. Саидхонов, жиноятчиларга қарши курашда ҳалок бўлган милиция лейтенанти А. Орифхўжаевларнинг номлари билан ҳам кўчалар аталадиган бўлди.

Маҳаллалар ва уй бошқармаларида «Бешқайроғоч» массивидаги кўчаларга номлари берилган кишиларнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида суҳбатлар ўтказилмоқда.

(ЎзТАГ).

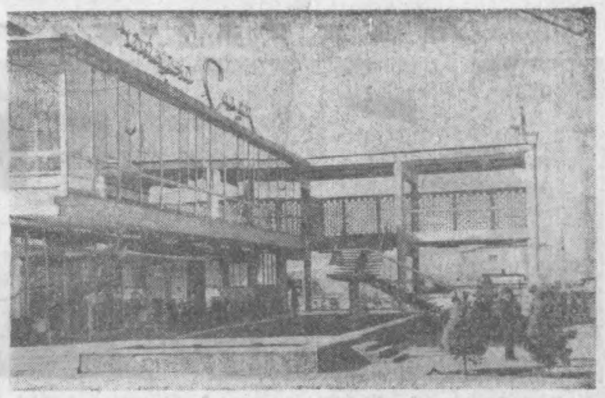

СУРАТДА: Луначарский кўчасидаги «Салом» чойхонаси.

Ф. Мельников фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

● Кўкаламзорлаштириш ойлиги давом этмоқда

ҚАРИЯЛАР ҲИММАТИ

Шаҳримизга ташриф буюрадиган меҳмон албатта биринчи галда Тошкентнинг қай даражада гўзал, озода эканлигига эътибор беради. Шаҳримиз тўғрисида қанчалик илиқ сўзлар бўлса дилимиз шунчалик қувончга тўлади. Шундай экан, ҳар биримиз шаҳримизнинг озодалиги, сўлим бўлиши ҳақида ўйлашимиз керак.

Баҳор келиши билан шаҳримизда кўкаламзорлаштириш ойлиги бошланиб кетди. Октябрь районидаги «Оқлон», «Гуручариқ», «Октябрь 40 йиллиги» маҳаллаларида бу соҳада анча ишлар қилиняпти. «Оқлон» маҳалласида пенсионер Маҳкам ота Қосимов раҳбарлигидаги бир неча отахонлар кўча ариқларини тозалаб, ниҳоллар ўтқаздилар, дарахтлар тагини юмшатдилар.

— Тани соғлиқ, туман бойлиқ, — дейди Маҳкам ота. — Кўчаларимиз қанчалик озода бўлса маҳалла меҳнаткашларининг соғлиғи, кайфияти шунчалик яхши бўлади. Маҳалламиздаги ҳар бир хонадон ўзи яшаётган жойнинг салқин, сўлим бўлиши ҳақида ўйлайди. Шу туфайли бу ерга келган кишининг баҳри-дили очилади.

Маҳаллада бирор хизмат чиқиб қолгудек бўлса маҳалла комитетининг раиси Азиза опа Қаландарова шу кекса отахонлар билан маслаҳатлашади.

Маҳаллада бир кўча иккинчи кўча билан озодалик бўйича мусобақадош ҳисобланади. Комаров кўчасидаги ободончилик ишларига М. Қомилов бошчилик қилади.

— Шаҳримизнинг гўзаллиги бизнинг ўзимизга боғлиқ, — дейди у. — Ҳар бир маҳалла аҳли ўзига қарашли территорияда тозаликни сақлаши керак.

141-мактаб ўқувчилари ҳам ўқишдан бўш вақтларида маҳалла территориясини кўкаламзорлаштиришда қатнашмоқдалар. Ёшларга Иброҳим ота Қорабоев, Маҳкам ота Каримов каби отахонлар йўл-йўриқ кўрсатишмоқда.

Ҳимматингизга балли, отахонлар!

Ю. ЗИЯЕВ.

ОЛИМЛАРНИНГ ТУҲФАЛАРИ

ҚИБРАЙ (Тошкент области). Академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилк ва виночилик институти ва унинг филиаллари кўчатзорларидан шу кўкламда республика колхоз ва совхозларига ўн миллион туп мевали дарахт ва ток кўчатлари жўнатилди. Олимлар биринчи марта хўжаликларга олманинг «Ойдин», «Восток», «Кальвиль» деган янги навларини жўнатдилар. Бу янги навларнинг меваси ниҳоят даражада шириндир.

Нокнинг «Сариғўзал» ва «Пахтакор» деган янги навлари гоят манзур бўлмоқда. Селекциячи С. Шарипов яратган ана шу янгиноклар ёз фаслидаги иссиқ кунларда ҳам яхши сақланади. Анор, анжир ва ҳурмо кўчатлари ҳам хўжаликларга ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўп юборилди.

Институт бу йил мисли кўрилмаган кўп миқдорда ток кўчатлари етиштирди. Ўстириш моддасидан фойдаланиш туфайли бунга эришилди. Киркилган ток қаламчалари бу ерда махсус химиявий препарат билан дориланади. Бу эса ўсимликларнинг жойларда тез тутиб кетишига ёрдам беради.

ЯНГИ МАРШРУТ

Чилонзор массивида истиқомат қилувчи аҳолига яна бир қулайлик яратилди. «Тошкент» меҳмонхонаси билан 24-квартал оралиғида маршрут таксилари қатнай бошлади. Ҳозир олтита машина юриб турибди. Кейин уларнинг сони саккизтага етади.

Халқлар дўстлиги кўчаси очилиши билан маршрут таксиларнинг йўли ўзгариб, юриш вақти бир мунча қисқаради.

МАЪДАНЛАР ХАЗИНАСИ

Ўзбекистон Иттифоқимизда маъданларга бой ўлка бўлиб қолмоқда. Буни синчков геологларимиз томонидан топилган янги хазиналар фикримизнинг далили бўлаолади.

Яқинда Тошкентдаги марказий «Геолог» клубида очилган кўргазма олимларимизнинг олиб борган ишлари ҳақида ҳикоя қилади. Кўргазмани «Тошкентгеология» трестининг «Химгеологонеруд» экспедицияси очди.

Кўргазма экспонатлари таркибида нодир металлар бўлган минерал хомашёли фойдали қазилмалардир.

Кўргазманинг очилиш маросимида Самарқанд, Қорақалпоқ, Қарши, Бухоро, геология разведкаси трестларининг ва иттифоқдош республикалардан келган меҳмонлар қатнашишди.

Студентлардан тоғ инженерлари — геологлар қидириб топган 100 дан ортиқ қазилмалар ўрин олган.

Жаҳонга машҳур Ғозғон конидан топилган мармарнинг 9 хили, Омонқўтондан топилган мармар тошларнинг 7 хили томошабинларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Кўргазмадан ўрин олган ранг-баранг бойликлар саноатнинг турли соҳаларида қимматли хом ашё сифатида ишлатилади.

К. МУСАМУРОДОВ.

СУРАТДА: музей залида.

Автор фотоси.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

✦ ✦ ✦

Академик шаҳарча

ВИЛЬНЮС. Литва пойтахтидан шарқроқдаги гўзал манзарали тепаликларда академик шаҳарча қурила бошланди. Шаҳарчада Вильнюс университети ва Каунас политехника институтининг ўн минг студенти истиқомат қилади ва ўқийди.

Икки юз гектарга яқин майдондаги қарағайзорда ўнлаб ёруғ ўқув корпуслари, лаборатория бинолари, ётоқхоналар қад кўтаради. Спорт комплекси қуриш кўзда тутилади.

◆

Музика университети

МОСКВА. М. И. Глинка номидаги давлат музика маданияти марказий музейи ходимлари яқинда Москвадаги иккинчи соатсозлик заводи ишчиларининг меҳмони бўлдилар. Рус ашулачиси Федор Иванович Шаляпиннинг ижрочилик маҳорати тўғрисидаги суҳбат билан музика маданияти университетининг завод цехларидаги машғулотлари бошланди.

Университет программасига «В. И. Ленин ва музика» деган темадаги адабий-музикали композиция киритилган. Завод ходимлари улуғ пролетар ёзувчиси Максим Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан «Бу музикани А. М. Горький севар эди», деган темадаги музикали обзорни тинглайдилар.

◆

Медицина билим юртининг 100 йиллиги

ТАМБОВ. 13 мартда Тамбов медицина билим юрти ташкил топган кунга 100 йил тўлди.

Ҳозир билим юртида олтита бўлим бор. Улуғ Октябрдан сўнгги йиллардагина билим юрти қарийб саккиз минг медицина ходими тайёрлаб берди. Улардан кўпчилиги машҳур врачлар, олимлар бўлиб етишдилар. Ҳозирги вақтда билим юртини битириб чиққан ўнлаб кишилар қишлоқларда фельдшерлик — акушерлик пунктларига бошчилик қилмоқдалар.

ТЎҚИМАЧИЛАР ИЗЗАТДА

Шота Руставели кўчасидаги тўқимачилар маданият саройи шу кунларда жуда гавжум бўлиб кетди. Ишчи хизматчиларнинг икки кунлик дам олиш кунига ўтказилиши муносабати билан саройда олиб борилаётган тадбирлар кўпайди.

Кечаги шанба ва якшанба кунлари учун тузилган программа дам олувчилар учун жуда ҳам манзур бўлди.

Саройда «машъала» кечасига комбинатда ўз касби бўйича шуҳрат қозонган кишилар таклиф қилинди. Кечага келган меҳмонлар комбинатда ўтказилган «ўз касбининг усталари» конкурсининг ғолиблари эдилар.

Меҳнат новаторлари учун ҳаваскорлар ўз маҳоратларини намойиш қилишди. Шу кунлари оилалар клубининг навбатдаги машғулоти ҳам бўлди. Машғулотни тажрибали педагог А. Г. Несенбоем олиб борди.

Клуб раҳбари педагог Э. С. Степанова бундай деди:

Клуб ўтган ойда ташкил қилинди. Бу иккинчи машғулот. Йиғилишларда бола таълими, одоби, унинг катталарга муносабати, ўзига хос ҳунарлар ўрганиши ҳақида гап боряпти.

Клубга юзга яқин оила аъзо бўлишди. Доимий ишлайдиган бу клубнинг машғулотлари ранг-баранг бўлади.

● Беш кунлик ва дам олиш

ЯХШИ КАЙФИЯТ КЛУБИ

Москвалик бинокорлар шанба ва якшанба кунларини кўнгилдагидек ўтказадиган бўлишди. Улар учун Чилонзордаги қурувчилар шаҳарчасида яхши кайфият клуби иш бошлади. Клубни «Главмосстрой»нинг 169-ва 170-бошқармалари коллективлари ташкил қилишди.

Клубнинг биринчи тадбири жуда ҳам завқли ўтди. Қурувчиларни оталиққа олган Тошкент тўқимачилик комбинатининг бадиий ҳаваскорлари концерт қўйиб беришди. Бундан ташқари шаҳримиздаги санъаткорлар, ёзувчилар, маданият арбоблари билан учрашувлар ўтказиш мўлжалланмоқда.

Яхши кайфият клубининг ташаббуси билан Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилиш уюштирилмоқда. Қурувчилар халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида, Навоий номли академик катта театрда ва сўлим оромгоҳларда ҳордиқ чиқаришди. Бундан ташқари 120 киши Чимён қучоғига сайр қилишди. Қурувчилар орасида чанғи ишқибозлари кўпчилик экан. Улар ҳали тахини бузмаган момиқ қор устида мириқиб чанғи учишди.

Яхши ҳордиқ чиқараётган қурувчиларнинг меҳнати ҳам чакки эмас. Улар куни кеча Чилонзорнинг В—15 кварталида икки уйни тайёр қилишганлиги ҳақида ғалаба рапортини беришди. Бу уйларга 100 оила кўчиб кириш учун ордерлар олди. Марказ-1, Марказ-2 кварталларида ҳам ҳар бири 40 квартирадан иборат бўлган икки уй фойдаланишга топширилди. Давлат комиссияси бу уйларни яхши баҳо билан қабул қилди.

— Яна бир неча кундан кейин 26-кварталда 280 ўринли боғчани Тошкент эркатойларига топширамиз, — дейди «Главмосстрой» бошлиғи Михаил Павлович Кохаленко, — шу билан бирга Марказ-1 да 40 квартирали, Чилонзорнинг 15-кварталида 6 та 40—60 квартирали уйларни армуғон этиш тараддудидамиз. Москвалик қурувчилар шу йилнинг ёзида 4 қаватли биноларни қуришни батамом тугатишади. Шундан кейин навбат 9 қаватли уйларга келади.

Даштда янги даҳа

АШХАБОД. (ТАСС). Туркманистон геофизиклари Қорақум марказида нефть ва газ чиқадиган янги истиқболли майдонни қидириб топдилар.

Бугун Дузер районига бинокорлар келишди. Улар Қорақумда пармаловчилар ва кончилар шаҳарчаси барпо этадилар, ёнилғи ва сув сақланадиган омборлар қурадилар. Кейинчалик уларнинг ўрнини пармаловчилар эгаллайдилар. Улар Дузерда биринчи бўлиб чуқур қудуқ пармалайдилар.

Қорақумда янги воҳа бунёд этилади.

ТОШКЕНТ АРИҚЛАРИ ҚАНИ?

Фарғона водийси шаҳарларини кезсангиз, ёзнинг ҳар қандай иссиқ палласида ҳам ҳароратни сезмайсиз. Чунки кўчанинг икки томони қатор-қатор дарахтлар, ариқларда зилол сув тинимсиз оқиб туради.

Хўш, Тошкентдай шаҳри азимда, пойтахтимизда аҳвол қандай! Нима учун шаҳар ичидаги ариқлардан сув деярли оқмайди! Ахир бирвақтлар сув етарли оқиб турган, ҳатто кишилар ариқ сувини истеъмол қилишганку!

Ҳозир эса шаҳар ариқлари бутунлай қаровсиз қолиб кетмоқда. Айрим жойлардаги ариқлар ҳеч қандай сабабсиз қурилиш ташкилотлари томонидан кўмиб юборилмоқда, айрим ариқлар эса ахлатхонага айлантириб юборилган.

Мисол қилиб Академия шаҳарчасини олайлик. Бу шаҳарча қурилган жой аввал боғ ва экинзор бўлган. Генетика институти тажриба учун пахта ўстирарди ва жуда яхши юқори ҳосил оларди. 1965 йилга қадар бу ерда сув оқарди. Височовольт массиви қурила бошлаб, ариқларни кўмиб юборишди, қурилишлар тугаса ҳам, ариқлар кўмилганича қолиб кетди. Академия ҳар йили 200—300 туп декоратив ва мевали дарахтлар экиб беради (ахир дарахт экиш планини бажариш керак-да). Лекин бу дарахтлар бир-икки ой умр кўриб, иссиқ тушиши билан қуриб битади.

Шаҳарча анчагина масофани эгаллагани учун водопровод суви билан дарахтларни суғоришга имкон йўқ, бунинг устига ёз пайтларида ҳатто ичиш учун ҳам сув етишмайди. Агар экилган дарахтларнинг ҳаммаси кўкарганда, ҳозир шаҳарчамиз ўрмонга айланиб кетган бўларди. Дарахтлар учун Академия сарфлаётган пуллар-чи!! Буни ҳали ҳеч ким ўйлаб кўрмаган бўлса керак.

«Ғунча» номли болалар боғча ва яслиси учун ажратилган майдон ҳам сув йўқлиги туфайли дарахт экилмай қуриб-қақшаб ётибди. Академия шаҳарчаси орқали ўтадиган ариқлар кўмиб юборилиши натижасида шаҳарча пастида яшайдиган бир неча юз хонадон ҳам сувдан маҳрум этилди.

Бу аҳволни Тошкентнинг ҳамма ерида учратиш мумкин. Шаҳар ободонлаштириш ташкилотлари дарахтларни қаерда ариқ бўлса, унинг қирғоғига эктира берадилар. Ариқдан сув оқиш-оқмаслигини ҳеч ким хаёлига келтирмайди. Дарахт экиш плани бажарилса кифоя. Ёз пайтида қовжираб қуриб ётган ниҳолларга кўз ташлар экансиз, ковурғангиз қайишиб, баъзан кўзингизга ёш оласиз, Қачонгача бундай исрофгарчилик давом этади-ю, давлатнинг минг-минглаб сўм маблағлари совуриб юборилаверади!

Бизнингча, дарахт экишдан олдин унинг кўкариши устида бош қотириш керак. Аввал ариқларга сув чиқариш, сўнг дарахт экиш керак. Дарахт экиш плани бажарилишини баҳорда эмас, кузда — унинг кўкарган-кўкармаганига қараб белгилаш керак. Қурилиш ташкилотларидан кўмиб юборилган ариқларни ўз вақтида қурилиш тугаши билан қазиб беришни қатъий талаб қилиш керак.

Янги қурилган уйлар атрофига ариқлар ўтказишни лойиҳалаганда, шу ариққа сув чиқадими йўқми, буни албатта ҳисобга олиш лозим. Кўп жойларда ариқлар фақат лойиҳада бўлгани учунгина паст-баланд қилиб ўтказиб қўйилаверади, унга сув чиқиши ва оқиши ҳисобга олинмайди. Академия шаҳарчасидаги ариқларнинг ҳаммаси сув оқишини ҳисобга олинмай қилинган. Агар бу ерга сув келтириш муаммоси ҳал этилса, ариқларни бутунлай қайтадан ўтказишга тўғри келади. Қурилиш объектларини қабул қилиб олишда ариқлар тўғри ўтказилганми-йўқми эканига эътибор берилса яхши бўларди.

Ариқларни ифлос қилмаслик масаласига ҳам алоҳида эътибор бериш керак бўлади. Бунинг учун ташкилот бошлиқлари, маҳалла активлари ва ҳар бир виждонли киши қайғуриши керак. Ариққа ифлос нарса ташлаган кишиларга ўз вақтида танбеҳ бериш, иложи бўлса жарима тўлашни жорий қилиш керак.

Ўзбекистонда сув масаласи муаммо бўлмагани учун Тошкент шаҳрини тўла оқин сув билан таъминлаш, ариқларда мусаффо зилол сувлар оқиб туришига эришиш унча мушкул масала бўлмаса керак. Бу, шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшар, гул ва боғ шаҳрига айлантириш имконини берган бўларди.

И. АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси шарқшунослик институтининг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати.

1968 ЙИЛ МЕБЕЛЛАРИ

Тошкентдаги «Шарқ» мебель фирмаси коллективи ўзининг янги маҳсулотларини ишлаб чиқара бошлади. Янги гарнитур шифонер, иккита бир кишилик кровать ва унинг олдига қўйиладиган қути ва бошқа жиҳозлардан иборат.

Мебелларнинг бу термаси Москвадаги Бутуниттифоқ мебель лойиҳа конструкторлик институтида ишланган.

Янгиликнинг афзаллиги шундаки, мебеллар энг яхши ва чидамли хомашёлардан ишланган.

Мебеллар 120 даража совуқ ва 100 даража иссиққа бардош берадиган ярим эфирли лаклар билан пардозланган. Унинг тахминий баҳоси 500 сўмдир.

Фирма бундай яхши гарнитурни оммавий суратда ишлаб чиқара бошлади. Шу йилнинг ўзида 5 мингтаси савдога чиқарилади.

Т. НАЖИМИЙ.

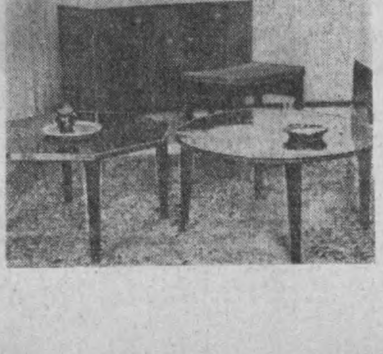

Суратларда: хоналарга мўлжаллангай терманинг шкафи. Унда либослар ва кийимларни сақлаш мумкин.

Бири-биридан чиройли ихчам хонтахталар.

Иккита бир кишига мўлжалланган кровать. Унинг ҳар икки томонида ўзига яраша тумбочка.

Мана бу чиройли хонтахта ҳам «Шарқ» фирмаси мебельсозларининг ишларидан намунадир.

Р. Отажонов фотолари.

Мактаб-клуб

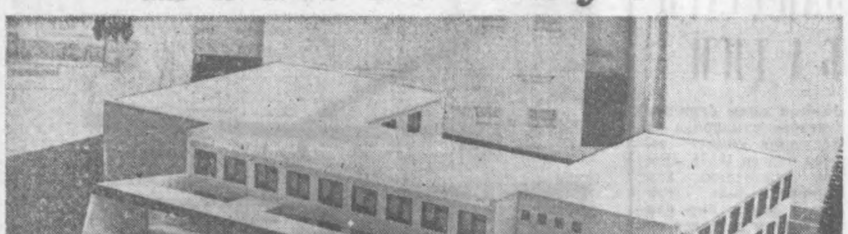

Мана бундай бинода мактаб ўқувчилари ўқиб, қишлоқ аҳли ҳордиқ чиқариши мумкин. Мактаб-клуб синфхоналари 193 ўқувчига мўлжаллан-ган. Унда кутубхона, спорт зали, физкультура майдони бор. Кечқурун эса уни 200 ўринли томоша залига ҳам айлантириш мумкин. Мактаб-клубнинг қурилиши 2 та бинони бўлак-бўлак қурганга нисбатан 20 процент арзондир. Мактаб-клуб биносининг лойиҳаси Москвадаги «Гипросельстрой» институтида тайёрланди. У Тула областидаги қишлоқлардан бирига мўлжалланган.

СУРАТДА: мактаб-клуб биносининг макети.

Ю. Кравчук фотоси. АПН.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

Республика пойтахтидаги бошланғич сиёсий мактабларнинг раҳбарлари Тошкент сиёсий маориф уйида икки кун бўлдилар. В. И. Ленин туғилган куннинг 98 йиллигига бағишланган лекция ва суҳбатларга тайёргарлик кўраётган пропагандистларнинг бу галги навбатдаги учрашувида шаҳар олий ўқув юртлари марксизм-ленинизм асослари кафедраларининг бир группа олимлари лекциялар ўқидилар.

Тарих фанлари кандидати М. Мирабдуллаев «В. И. Ленин — Октябрь революциясининг йўлбошчиси» деган темада лекция ўқиди.

Владимир Ильич Ленин жаҳонда биринчи совет давлатининг асосчиси, социалистик қурилишнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси эканлиги тўғрисида бошқа олимлар гапирдилар.

Сиёсий маориф уйи шонли санага тайёргарлик кўриб, Ильичнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида тематик виставкалар ташкил этди. «Ўзбекистон Ленин кўрсатган йўлдан бормоқда» деган темадаги виставка СССРда ва республикамизда Ленин ғоялари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Расмлар, диаграммалар ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилиши тўғрисида, совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ва маданиятининг ривожланиши ҳақида суҳбатлар ўтказишда пропагандистларга ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

● Юридик маслаҳатлар

АЛИМЕНТ УНДИРИШНИНГ ЯНГИЧА ТАРТИБИ

СССР Олий Советининг Президиуми болалар учун тўланадиган алиментни ундиришни яхшилаш тартиби ҳақида қарор қабул қилди.

Ота-оналик бурчини сезиб, ўз хоҳиши билан алимент тўлайдиганлар учун бу анча осонлашди. Олдин бухгалтерия: «Ойликнинг бир қисмини қуйидаги адресга юборинг» деган шахсий талабларга ҳеч қандай чора кўролмасди. Ижро варақасини суд орқали расмийлаштириш керак эди.

Энди эса ўзи ишлаётган ташкилот маъмуриятига ариза берилса бас. Бухгалтерия янги тартиб бўйича тегишли суммани ушлаб қолиб, (маош берилганидан кейин уч кун ичида) ўз вақтида, аризада кимнинг номи кўрсатилган бўлса, ўшанга юборади.

Агар бошқа ишга ўтилса ёки турадиган жойи ўзгарса, иш ҳақи ошса, уч кун муддат ичида бу ҳақда маъмуриятга янги ариза бериш керак. Узоқ муддат билан бирор ерга кетган ёки бошқа сабаблар билан алимент йиғилиб қолган бўлса, маъмурият ва бухгалтерияни огоҳлантириш керак.

Қаерда ишлаши аниқ бўлмаган, алимент тўлашдан бош тортган шахслар учун қаттиқ чора кўрилади. Масалан, уларнинг паспортига шундай деб ёзиб қўйилади: «Суд қарорига биноан бу шахс алимент тўлаши шарт».

Ишга қабул қилиш вақтида маъмурият бу ёзувга эътибор бериши керак ва ижро қоғозини кутмасдан алимент ушлаб қолиши керак.

Агар алимент юбориладиган адрес номаълум бўлса, уни халқ судининг депозит счетига юборилади.

Болалар давлат томонидан тўла таъминланадиганинтернат ёки болалар уйига топширилган бўлса бу болалар муассасаси ўз фойдасига суд орқали алимент ундириб олиш ҳуқуқига эга.

● *ТАСС ва ЎзТАГ лентасидан*

ЎЛКАНГИЗ МАФТУНИМАН

Мавритания Касаба союзлари бирлашмасининг СССР касаба союзлари XIV съездида меҳмон бўлган Бош секретари Малик Фалл Ўзбекистон бўйлаб қилган сафарини тамомлади. У республика меҳнаткашларининг меҳнат ва турмуш шароити билан қизиқиб, Тошкент ва Самарқанд шаҳарларидаги саноат корхоналари ва маданий-оқартув муассасаларида бўлди, Бухорони, Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхозни бориб кўрди.

Меҳмон Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: Ўзбекистон билан танишиб чиқишим менда социалистик турмуш ҳали яқиндагина мустақил тараққиёт йўлига ўтиб олган мамлакатимнинг ва бошқа мамлакатларнинг манфаатларига тамомила муносибдир, деган ишончни мустаҳкамлади. Ўзбекистонда социалистик турмушнинг афзалликлари ҳамма жойда яққол кўриниб турибди. Октябрь революциясидан кейин республикада экономика ва маданиятнинг ғоят ривожланганлиги буни яққол исбот қилади.

Малик Фалл ўз сафари тўғрисида гапириб, шаҳар ва қишлоқ жойларда ўз тақдиридан хурсанд бўлган кишиларни кўрганлигини айтди.

— Колхозда, — деди меҳмон,—тўққиз боланинг отаси бўлган деҳқон мени ўз уйига таклиф этди. Унинг шинам уйи бор ва бу оила жуда маъмур ҳаёт кечирмоқда. Бундай ҳаётга ҳавасинг келади.

Мавритания касаба союзлари раҳбари суҳбатнинг охирида Ўзбекистон кишилари ўзига жуда манзур бўлиб қолганлигини таъкидлади.

Малик Фалл ўз таассуротини якунлаб бундай деди: —Ўзбекистон кишиларининг ҳаммаси зўр ғайрат билан ишламоқдалар ва тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилишга астойдил интилмоқдалар.

ХИМИЯ, ФИЗИКА— МАТЕМАТИКА...

Бутуниттифоқ «Билим» жамияти СССР Маориф министрлиги, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, ВЦСПС ва СССР Фанлар академияси билан биргаликда шу йилнинг апрель ойида мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ химия ва физика-математика олимпиадасини ўтказади.

Бутуниттифоқ олимпиадаси 19 апрелдан 24 апрелгача ўтказилади. Область, ўлка ва республика олимпиадаларида ғолиб чиққан 1800 киши Бутуниттифоқ олимпиадасига таклиф этилади. Химия бўйича Бутуниттифоқ олимпиадаси Вильнюсда, физика бўйича Ереванда, математика бўйича Ленинградда ўтказилади.

«Билим» жамияти правлениесининг президиуми ўзининг илмий-методика советларига Бутуниттифоқ олимпиадасини уюштиришда актив қатнашишни таклиф этди. Химия, физика, математика соҳасида эришилган энг янги муваффақиятлар тўғрисида олимпиада қатнашчиларига лекциялар ўқиш, уларга методика ёрдами кўрсатиш учун мутахассислар юборилади. Бутуниттифоқ олимпиадасида ғолиб чиққан ўқувчилар учун Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг мукофотлари белгиланади.

ЕТАКЧИ КУЧ

Бизда маҳсулот ишлаб чиқариш суръати ва сифатига таъсир кўрсатадиган, ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, қўл меҳнатини камайтириш, машина-механизмларнинг иш унумдорлигини ошириш билан боғлиқ бўлган ҳамма масалалар техника кенгашида муҳокама қилинади. Заводдаги ҳамма инженер-техник ходимлар, мастерлар, цех бошлиқлари, илғор рационализаторлар техника кенгаши аъзоларидирлар.

Айниқса, сўнгги икки-уч йил мобайнида корхонада техника кенгаши технологияни такомиллаштириш ва ишлаб чиқаришни ривожлантиришда етакчи кучга айланиб қолди. Техника кенгашининг ҳар квартал охирида бўладиган йиғилишларида инженер-техник ходимлар, илғор рационализаторлар ўз фикр-мулоҳазаларини ўртага ташлайдилар. Йиғилишда кўрилган ҳар бир масала юзасидан қарор қабул қилинади. Сўнгра завод техника бўлими мана шу қарор асосида тадбирлар белгилайди.

Кейинги бир йил мобайнида ўтказилган техника кенгаши йиғилишларида маҳсулот сифатини ошириш, таннархини арзонлаштириш, меҳнат эстетикасини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди. Бу ўринда мен техника кенгаши маҳсулот сифатини ва меҳнат эстетикасини яхшилаш бўйича қабул қилган қарорлар устида тўхтаб ўтмоқчиман.

Техника кенгаши маҳсулот сифати масаласини ўтган йил июнда муҳокама қилган эди. Шунда инженер-техник ходимлар заводда айниқса «ЗИЛ-158», «ПАЗ-652» автобусларининг ремонти ёмонлиги ҳақида гапиришди. Пардоз ишларининг талаблар даражасида эмаслиги, деталларни йиғишда шошма-шошарликка йўл қўйилиши ва яна бошқа баъзи бир технологик камчиликлар автобуслар ремонти сифатига салбий таъсир кўрсатади. Бундан ташқари заводда двигателлар ва айрим агрегатлар, деталлар ремонти ҳам дуруст эмасди.

Техника кенгаши йиғилишида техника контроли бўлими ходимлари маҳсулот сифатига бўлган талабни кучайтиришлари, мастерлар ва бригада бошлиқлари ҳар қандай камчиликка қарши муросасиз курашишлари лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Бундан ташқари технологик нуқсонларни тугатиш, қайта тиклаш қийин бўлган эҳтиёт қисмларни бошқа корхоналардан келтиришни ташкил қилиш, янги машина-механизмларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш бўйича ҳам кўпгина таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланди. Кенгаш шулар асосида қарор қабул қилди.

Шундан бери ўтган вақт мобайнида корхонада қабул қилинган қарорлар асосида маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича талайгина ишлар қилинди. Жумладан, деталларни йиғадиган участкага энг тажрибали ишчилар ишга ўтказилди, машинани пардозлашда ишлатиладиган бўёқлар ҳам кўпайтирилди. «ЗИЛ-164», «Урал-355» машиналари ярим ўқларини тайёрлаш технологияси қайта кўриб чиқилди. 1-автомобиль заводи етказиб бераётган цилиндр гильзалари ва бошқа зарур эҳтиёт қисмларни «Узавторемонт» лабораториясида текшириб ўтказиш йўлга қўйилди.

Мана шу кўрилган тадбирлар асосида корхонада маҳсулот сифати яхшиланди. Ҳозир ремонт сифати бўйича жойлардаги автохўжаликлардан тушаётган шикоятлар кескин камайиб кетди.

Бизда техника кенгаши қарорлари асосида меҳнат эстетикасини яхшилаш соҳасида ҳам бир мунча ишлар қилинди. Бунда биз дастлаб ишни меҳнат эстетикаси билан шуғулланадиган 11 кишилик бюро ташкил қилишдан бошладик. Бюро аъзоларининг ҳар бирига маълум бир вазифа юклатилди. Дастлаб завод территорияси тартибга келтирилди. Цехлар оқланди. Ишлаб чиқариш участкалари ичимлик сув билан таъминланди, янги машина-механизмлар сотиб олинди.

Биз бу йил ҳам техника кенгаши йиғилишларини мунтазам ўтказиб туриш ниятидамиз. Ҳаёт олдимизга янгидан-янги талабларни қўйяпти. Корхонамиз 1-автомобиль ремонти заводига блоклар етказиб беради. Бу завод эса бизга двигателлар етказиб бермоқда. Эндиликда мижозимиз тайёрланаётган блокларнинг шаклини хийла ўзгартириш, сифатини яхшилашни талаб қиляпти. Навбатдаги техника кенгаши йиғилишида мана шу ҳақда гаплашамиз.

Коллектив олдида турган ғоят муҳим вазифалар техника кенгаши йиғилишларида муҳокама қилиниб, зарур тадбирлар белгиланаётганлиги ишлаб чиқариш суръатларини мунтазам ошириб бориш имконини беряпти. Заводимиз ойлик, квартал топшириқларни ошириб бажаряпти. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш, машина-механизмларнинг иш унумдорлигини ошириш соҳасида ҳам кўзга кўринарли ютуқларни қўлга киритаяпмиз.

Б. А. ЛОЦ,
2-автомобиль ремонти заводи бош инженери, завод техника кенгаши раиси.

12-дорихона коллективи аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Бу ерда исталган дори зудлик билан тайёрлаб берилади.

СУРАТДА: сотувчи Заҳро Даминова харидор хизматида.

Т. Назаров фотоси.

● Пойтахт қурилишларида

КЎПЧИЛИККА НАМУНА

153-қурилиш трестидаги 14-қурилиш бошқармасида у фахр билан тилга олинади. Бунинг боиси — Ё. Раҳимовнинг ҳалол ва самарали меҳнат қилиб, кўпчиликка намуна бўлишидадир. М. Икромов бошлиқ комплекс қурилиш бригадасида тер тўкаётган бу бинокор Чилонзор массивининг 1, 5, 7 ва 22-кварталларида кўплаб мактаб, болалар боғчаси, магазин ва турар-жой бинолари қурилишида фаол иштирок этди. У гипсли айвон қуриш, гипсли токча ва тахмонлар ажратиш сингари мураккаб юмушларни бажаради. Ёқубжон ака бу вазифани аъло даражада адо этмоқда.

Шу кунларда Ё. Раҳимов меҳнат қилаётган М. Икромов бошлиқ бинокорлар бригадаси аъзолари Чилонзор массивининг 22-кварталида 80 квартирали турар-жой биноси қурилишида қатнашмоқдалар.

М. ТУРОБОВ.

● *Солдат мактублари*

ҚЎЛИНГ ДАРД КЎРМАСИН

Маҳкам Мирсаидов хизматга чақирилганда токарлик касбини ошпазликка алмаштиришни сира-сира ўйламаган эди.

— Ошпазлар мактабига борасиз, — деди бир куни командир уни чақириб.

Ошпазлар мактабида овқат тайёрлаш унга биринчилар қаторида топширилди. У овқатни тайёрлашга тайёрладию, аммо тузни кўп солиб, шўр қилиб қўйди.

— Мирсаидов, биласизми, сизнинг хатоингиз нимада, — деб сўради старшина. Мирсаидов бошини қимирлатди.

Иккинчи марта у овқат тайёрлаганда старшинанинг чеҳрасини севинч қоплади.

Тушки овқатни еган жангчиларнинг юзларида севинч...

— Бугунги овқатларни қара, нақ ресторандагига ўхшайди-я!...— дейди баланд бўйли сержант ҳамроҳига.

— Мирсаидов тайёрлаганда, ўртоқ!— дейди иккинчиси ҳам.

Бир сўз билан айтганда оддий аскар Маҳкам Мирсаидов она-Ватан олдидаги бурчини аъло бажаряпти. Шунинг учун ҳам жангчилар ундан хурсанд: «Балли Мирсаидов, қўлинг дард кўрмасин» — дейишмоқда....

Х. МУРОДОВ,
оддий аскар.

Мастура Қўчқорованн «Ўртоқ» кондитер фабрикаси ишчилари Киров район Советн депутатлигига сайлаган. У кунлик иш нормаларини ҳар доим ошириб бажаради.

СУРАТДА: илғор ишчи М. Қўчқорова иш устида.

Т. Каримов фотоси.

Қитъалардан хабарлар

ГФР

ГИТЛЕРЧИЛАР БУНДЕСВЕРДА

Яқинда Ғарбий Германия бундесверининг уч ҳарбий хизматчиси швед ҳокимиятидан сиёсий бошпана сўради. Стокгольмда улардан нима учун Германия Федератив Республикасидан Швецияга кўчиб ўтдиларингиз, деб сўрашганда, улар бундесверга собиқ нацистлар қўмондонлик қилишмоқда, унда гитлер руҳи ҳукмрон, кичик офицерлар орасида ҳам неонацистлар кўп, деб жавоб беришди. Ҳақиқатан ҳам шундайга ўхшайди. Неонацистлар партиясининг офицерлар орасидаги активларидан бири капитан Вольфганг Росс яқинда бундесвер ҳарбий хизматчиларининг ҳар тўрттасидан бири сайловда неонацистлар партияси учун овоз беради, деб айтди.

Ҳақиқатан ҳам яқинда бўлиб ўтган маҳаллий сайловларда неонацистлар партияси аввало кичик гарнизон шаҳарларида муваффақиятга эришди. Масалан, Зонтгофенда ҳарбий хизматчиларнинг 60 проценти неонацистлар учун овоз берди, ҳар ҳолда бу партия раҳбарлиги шундай демоқда.

Шуни ҳам қўшиб қўйиликки, неонацистлар партиясининг расмий ҳарбий программасини ишлаб чиқиш билан шуғулланаётган тўрт «арбоб»дан учтаси— майор Пемлер, капитанлар Росс ва Нитше бундесвер офицерларидир.

Бу программа Бош штабни қайта тузишни, Гитлер давридаги ҳарбий юстицияни тиклашни, назарий жиҳатдан вазифаси солдатларни буржуазия демократияси руҳида тарбиялашдан иборат бўлган «ички раҳбарлик»ни тугатишни, ниҳоят, қуролли кучларга раҳбарлик қилишни граждан мудофаа министрлигидан генераллар қўлига топширишни талаб қилади.

ХХР

ПЕКИНЧА СЕРВИС

Маълумки, самолётга билет олган йўловчининг вазифаси унчалик қийин эмас, самолёт парвоз қилиш ва қўниш вақтида стюардессанинг илтимосига кўра қайишни боғлайди, қолган вақти ўз ихтиёрида. Хоҳласа журнал варақлайди, хоҳласа йўлдоши билан суҳбатлашади. Ойнадан булутларни томоша қилиши ёки мизғиб олиши ҳам мумкин...

Пекинда эса ҳаво транспортидаги бундай эркинликка барҳам бермоқчи бўлдилар. Хитойдаги барча авиалинияларда аэропортлар ва самолётлар «Мао Цзедун идеялари»ни ўргатиш мактабига айлантирилмоқда. Стюардессаларга эса бу идеяларни йўловчилар онгига етказиш тавсия этилмоқда.

Самолёт ердан кўтарилишга улгурмасданоқ хитой стюардессалари ҳаммани раис Маони мақтовчи бирнеча қўшиқни куйлашга таклиф этади. Маонинг ўзи самолёт салонига осиб ташланган жуда кўп суратлардан йўловчиларга қараб туради. Франс пресс агентлигининг Гонгконгдаги мухбири хабар қилишича, сўнгра Хитой авиалиниялари йўловчиларини «маданий революция» ҳақидаги суҳбатга тортадилар. Мао туғилган Хунань вилояти устидан учиб ўтадиган самолётларнинг стюардессаларига шу вилоят устидан ўтаётганда «қизил қуёш» ҳақидаги шеърни ўқиш қатъийлик билан тавсия қилинади.

Пекинлик пропагандистлар ўз сервисларини кейинчалик қандай ривожлантиришлари н и олдиндан айтиш қийин. Эҳтимол Мао асарларидан юзта парчани ёд биладиган йўловчиларга авиабилет арзонроққа сотилар?

АҚШ

КИМ АЙБДОР?

Америка кино юлдузлари учун оғир пайтлар келмоқда. Консерва қилинган жигар ёки тиш пастасини реклама қилиб қандай қилиб товламачилик учун турмага тушмаслик мумкин деган масалани улар ҳал этишлари керак. Бунинг битта йўли бор, у ҳам бўлса, ёқса-ёқмаса ўша консерваланган жигарни эрта-ю кеч истеъмол қилиш ва ҳиди ёқмаса ҳам ўша тиш пастаси билан тиш тозалашдир.

Гап шундаки, сифатсиз маҳсулотлар реклама қилинаётгани ҳақида Нью-Йорк штати прокуратурасига жуда кўп шикоят тушди. Шу муносабат билан штат прокурори Луис Лефковитц маҳсулот сифатидан хабардор бўлмай туриб уни реклама қилаётган кино артистлари ва бошқа артистларнинг ишини текширишга буюрди.

Прокуратура ҳузуридаги истеъмолчиларни товламачилардан ҳимоя қилиш бюроси «ҳақ эвазига ўз номидан фойдаланишга рухсат бераётган» актёрлар билан қизиқабошлади. Прокурор эса ўзи фойдаланмайдиган маҳсулотни реклама қилувчи ҳарқандай актёрга қарши суд иши қўзғатишини олдиндан айтиб, огоҳлантириб қўйди.

Кампания авж олиб кетди. Бу кампания прокурор Лефковитцни фақат товламачиликка қарши кураш қизиқтирмайди, деган тахминни келтириб чиқаради. Ахир 1968 йил умумий сайловлар йили-да, прокурор эса сайлаб қўйиладиган лавозим, истеъмолчи сайловчиларнинг ўзларидир. Ана шундай шароитда Нью-Йорк штати прокурори истеъмолчи манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан бошлаган кампания ўз-ўзини реклама қилишга уринишга ўхшаб кетмоқда.

Бироқ нима учундир прокурор бир томонлама ҳаракат қиляпти, ўз номини реклама фирмаларига тавсия қилаётган актёрларнигина таъқиб қилмоқда. Ҳақиқий товламачилар — сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқараётган фирмаларнинг хўжайинлари эса хотиржам, уларга турмага тушиш хавфи йўқ, ўзлари ишлаб чиқараётган сифатсиз маҳсулотни истеъмол қилишни улардан ҳеч ким талаб ҳам қилмаяпти. Улар бир четда қолиб кетишди.

[«Новое время»дан].

УЗОҚ УМР КЎРГАНЛАР

Брно (ЧССР)нинг энг кекса кишиси Франтишке Каранзинома 100 ёшга тўлди. У ўзини бардам хис қилади ва ҳар бир нарсани равшан кўради. Мухбир унинг қизлари —74 ёшли Франтишко ва 78 ёшли Мария билан суратга олди.

ЧТК — ТАСС фотоси.

● *Жаҳон матбуотидан*

ИСРОИЛ МИЛЛИАРДЛАРИ ҚАЕРДАН КЕЛАДИ?

Польша тарихчиси Тадеуш Валихновский ва Польша матбуот агентлигининг мухбири Ян Дзедзиц яқинда «Исроил агрессияси теварагида» деган китоб ёздилар. Варшавада чиқаётган «Культура» газетаси шу китобдан бир парча босиб чиқарди. АПН шу парчанинг қисқартирилган таржимасини газетхонлар эътиборига ҳавола қилади.

„..Шубҳасизки Исроил ўз маблағига бир неча йиллар мобайнида икки юз минг кишилик армияни тутолмас, ўтган йили унинг сонини бир ярим баравар кўпайтириб араб мамлакатларига қарши уруш бошлашга журъат этолмасди.

Исроил ташкил топган пайтдан буён империалистик давлатларнинг ҳукмрон доиралари уни Яқин Шарқнинг нефтга бой районларида ва Сувайш канали зонасидаги ўз таянч пунктлари, араб мамлакатларининг миллий-озодлик ҳаракатларига ғов деб қараб келмоқдалар. Шунинг учун ҳам улар Исроилнинг иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий позицияларини қўллаб-қувватлаш ҳамда мустаҳкамлаш учун маблағ аямаётирлар.

1961—1965 йилларда чет эл давлатлари Исроил экономикасига ҳар йили ярим миллиарддан пул «оқизиб» турдилар. АҚШ ва ГФР етти миллиард доллар пул бердилар. Булардан ярми кейинги олти йил ичида етказиб берилди.

Қўшма Штатлар Тель-Авивга уч ярим миллиард доллар берди. Бу пуллардан ярим миллиарди давлат томонидан узоқ муддатга берилган қарз бўлиб, 600 миллион долларли техника, ҳарбий ва озиқ-овқат ёрдами кўрсатилди. 800 миллион доллар хусусий корхоналардан тушди, қолганлари АҚШдаги сионист ташкилотлари ва бой америкаликлар томонидан иеъом қилинди ҳамда Исроил давлат заёмларини тарқатишдан келди.

Ўтган йил ёзида араб мамлакатларига ҳужум қилинган кунларда банк ва монополиялар ташаббуси билан Исроилга «фавқулодда ёрдам бериш фонди» юзага келтирилган эди. Банк эгалари қисқа вақт ичида Исроил экстремистларининг ҳарбий ҳаражатлари учун 475 миллион доллар тўплаб топширдилар.

Исроил ҳукмрон доиралари фирибгарлик йўлининг манбалари мана шулардир. Исроил монополистик капиталга тўла тобе бўлиб, Яқин Шарқда унинг манфаатлари учун хизмат қилмоқда.

(АПН).

Суакин — Судандаги кимсасиз шаҳардир. Бир неча ўн йиллар муқаддам бу ер Қизил денгиздаги энг асосий порт ва катта гўзал шаҳар бўлган. Бу ерга кемалар киришарди. Қудуқларда сув тугаши билан бу ердан одамлар ҳам кўчиб кетишди. Шаҳар жазирамада қақраб қолди. Кемалар лангар ташлайдиган жойлар эса аста-секин саёз бўлиб, у ерга катта кемалар киролмайдиган бўлиб қолди.

СУРАТДА: Суакин бинолари жазирама офтобда ва шамолда қақраб кетмоқда.

В. Копалин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Навоий замондошлари

Жомий ҳикматлари

БУЮК ШОИР

Абдураҳмон Жомий (1414—1492) ўз замонасининг кенг маълумотли олим кишиларидан эди. У бадиёт илми, мусиқи илми, математика, фалакиёт-астрономия, фалсафа, араб тили, фиқҳ, дин асослари, ҳадис ва қуръон шарҳи каби ўша замонда ўрганиладиган фанларнинг ҳаммасидан ҳам яхши маълумот олган.

XV асрнинг кўпчилик улкан тарихчи, адабиётчи ва бошқа олимлари билим қомуси Жомий номини ҳурмат билан тилга оладилар ва уни: «Ўз асрининг тенги йўқ ягонаси»,— дейдилар.

Ўша даврнинг улуғ донишманди Алишер Навоий Жомийни: «Камолат чўққисининг нурли қуёши»,— деб атайди.

Билим доираси бундай кенг одам давлат хизматида катта муваффақиятларга эришиб, баланд мартабаларга ноил бўлиши мумкин эди.

Абдураҳмон Жомий давлат идораларидан бирига ишга кирмоқчи бўлиб боради. Аммо уни қабул қилиши лозим бўлган амалдор эшигида узоқ кутиб, олдига киролмай қайтиб кетади.

Жомий эса буни инсоний қадр-қимматни қаттиқ камситиш ва, хатто, ҳақоратлаш деб билади.

Чунки бунақанги ҳатти-ҳаракат унинг табиатига бутунлай ёт эди. Шоир иккинчи бор феодал давлати аппаратида ишлашга рози бўлмади, ҳар қандай таклифлардан бош тортди ва бутун умрини адабий ҳамда илмий ишга бағишлади.

ШАМДЕК БЎЛ, ШАМНИ КЎР КУЙИБ ҚАЛБУ ТАН,
ЎЗГАЛАР БАЗМИНИ ҚИЛАДИ РАВШАН,

деган шоир ўзини эл хизматига бағишлаган эди.

Жомий ўзининг ҳамфикр, ҳаммаслаги, замонасининг буюк мутафаккири Алишер Навоий билан чинакам дўст ва қадрдон эди.

Абдураҳмон Жомий «Ҳафт авранг» китобига кирган етти достонида ҳам, айрим қитъа ва рубоийларида ҳам, «Баҳористон» каби машҳур насрий асарларида ҳам Саъдий, Ҳофизлар анъанасини давом эттириб, юксак гуманизм ғояларини тараннум этди.

Жомий бадиий прозасидан ҳозиргача ўзининг тарбиявий ва бадиий қимматини йўқотмаган асар унинг «Баҳористон» китобидир. Бу асарни Алишер Навоий: «Ҳаёт баҳористони ва нажот нигористони»,— деб атаган эди.

Абдураҳмон Жомийнинг бу ажойиб асари саккиз бобдан иборат бўлиб, Муслиҳиддин Саъдий Шерозийнинг машҳур «Гулистон» асари услубида ёзилган.

«Баҳористон»да адиб ўз даврининг илғор, халқчил ғоялари, инсонпарварлик, инсоннинг инсонга тобе бўлмаслиги, дунёда илм-маърифатга интилиш, таъмадан юз ўгириш, ўз меҳнати самарасига қаноат қилиш, зулм-зўравонликка барҳам бериш, одоб, тавозе, тўғрилик, софлик ва бошқа кўп олижаноб хислатлар ҳақидаги фикрларини ширин ҳикоячаларда ёрқин образлар орқали талқин этади. Бу ҳикоялар кўпинча латиф шеърлар билан якунланади.

Биз бу саҳифада Жомийнинг денгиздек кенг ижодий меросидан одоб ва ахлоққа доир бўлган ва ҳанузгача эскирмаган дурдоналаридан бир оз бўлса-да териб, ҳурматли газетхонларни таништирмоқчи бўлдик. Парчалар асосан «Искандар хирадномаси» достонидан ва «Баҳористон» асаридан олинди.

САҲОВАТ ВА КАРАМ

НАСИҲАТ

Саҳоват бирор нарсага қараб, ёки эвазига бирор нарса талаб бўлса, ҳатто, талаб этилган нарса мақтов ва миннатдорчилик бўлгани тақдирда ҳам у саҳоват эмас.

Саҳий дема саҳоватига,
Бирор талаб қўйса гар одам.
Сахийликмас, бу савдогарлик,
Бунда йўқдир шараф ва карам.
Саҳоватдан кимнинг мақсади —
Агар бўлса шуҳрат, овоза
Аҳли карам шаҳрида унга—
Ҳар доимо беркдир дарвоза.

ҲИКОЯТ

Ҳотамдан:
— Ўзингдан саҳийроқ кишини ҳеч кўрганмисан? —деб сўрашибди.

— Ҳа!—дебди у. Бир куни бир етимчанинг уйига кириб қолдик. Унинг ўн бош қўйи бор эди. Дарҳол бир қўйни сўйиб, пишириб, менинг олдимга олиб келди. Қўй гўштининг бир жойи менга ёқиб қолди-ю, мен: «Худо ҳаққи, жуда лаззатли экан»,—дедим. У йигит ташқарига чиқиб, қўйларини бирин-кетин сўйиб, менга маъқул тушган жойини пишириб, менинг олдимга қўяверибди. Менинг бу ишдан хабарим бўлмабди. Ташқарига чиқиб отга минай деб турганда, ҳовлида жуда кўп қон тўкилганлигини кўриб, сабабини сўрадим.

— У ҳамма қўйларини сўйди,— дейишди.

— Нега бундай қилдинг?— деб койий бошладим.

— Худога шукурки, менинг бир нарсам сенга ёқиб қолибди, агар ҳасислик қилганимда араб шаънига ёмон иш бўлар эди.

— Бунинг эвазига сен нима бердинг?—деб сўрашибди.

— Уч юзта саман туя ва беш юз бош қўй,—дебди Ҳотам.

— Бундай бўлса сен ундан олий ҳимматлироқ экансанда, — дейишган экан, Ҳотам шундай жавоб берибди:

— Ҳайҳот!.. У бор-йўғининг ҳаммасини берган эди, мен эсам бор нарсамдан бир қисминигина бердим холос.

Агарда уйидан чиқариб берса,
Бору йўқ яримта нонини гадо,
Ярим хазинасин берган подшодан,
Саҳийлик бобида шу гадо аъло!

Нима яхши-ю, нима ёмон

* * *

Бир донишманддан:
— Одам қачон овқатга шошилади? — деб сўраган экан, у:
— Бадавлат оч қолиб, ичи ачишганда, камбағал эса овқатга етишганда — деб жавоб берибди.

Овқатнинг кўп-ками соғлигим хароб—
Қилмасин деганлар, меъёрида ер.
Бой қорни очганда гоҳи-гоҳида,
Камбағал топганда ё борида ер.

* * *

Бир донишманд ўз ўғлига деди:
— Эрта тонгда оғзингга бир луқма овқат тиқмай, эшикдан чиқма, чунки тўқлик хушмуомала ва чуқур мулоҳаза мояси, очлик эса енгилтаклик ва ақлсизлик доясидир.

Рўзадан бузмагин табиатингни,
Хушмуомалалик одамзод нақши,
Тутган рўзанг бўлса бировга озор.
Рўзани бутунлай тутмаган яхши.

* * *

Агар оч бўлсанг, қандай ош, нон кўрсанг сенда қаттиқ иштаҳа қўзғатади. Сен билан ўтирган улфатларингда эса иштаҳанг сенга нафрат уйғотади.

* * *

Уч тоифадан уч хил иш ёмон келади: подшолардан — тезлик, донишмандлардан — молга ҳирс ва бадавлатдан бахиллик.

Уч ишни қоралар ҳоким қалами,
Тезлик қилса қудратли подшо,
Хасис бўлса бадавлат киши,
Молу мулкка ҳирс қўйса доно.

* * *

Ҳакимлар айтадирларки, ақлдан жаҳон ободон бўлур, ситамдан эса вайрон. Адл чегарасидан минг фарсанг жойлар рўшинолик олар, ситам эса минг фарсанг ерга қора соя солар.

Агар чиқса адолатнинг қуёши,
Таралгай ҳар тамон нури зиёси.
Агар зулм этса золим, бу ситамдин —
Жаҳон бўлгай қаро, йўқ интиҳоси.

* * *

Олий ҳиммат бир дарвеш, шавкатли бир подшоҳ билан тез-тез кўришиб турар, ёқимли суҳбатлар қурар эди. Кунлардан бирида у подшо пешонасида маломат изини сезди, унинг сабабини ўйлаб, ҳаёли кезди, аммо ўзининг тез-тез келишидан бўлак сабаб кўрмади. Дарҳол подшо ҳузурига қатнамай қўйди ва у билан суҳбатдан ўзини тийди. Бир куни подшо йўл устида дарвешни учратиб қолди ва шундай сўроқни орага солди: «Эй, дарвеш, не сабабдирким, мен билан алоқангни буздинг, бориш-келишдан қадамингни уздинг?» Дарвеш жавоб берди: «Сабаби шуки, мен келишимдан чеҳрангда малол кўргандан кўра, «Нега келмайсан?» деган саволни эшитиш яхшироқ эканини тушундим».

Дарвешдан ҳумкдор сўради: «Нечун—
Келмадинг олдимга бунчалик узоқ?
Ул деди: «Нимага келдинг», дегандан,
«Нимага келмадинг», деган яхшироқ!»

КАНИЗАК

ҲИКОЯТ

Мадинада бир олим бор эди. У ҳар ишга омил ва ҳар билимда комил эди. Бир куни канизаклар бозорига йўли тушди, бир чалғучи канизакка кўзи тушди. Унинг савти камоли ноёб ва ҳусни жамоли офтоб эди.

Олим канизак жамолининг жиннисн ва камолининг девонаси бўлиб қолди ва унинг чолғу ҳавасидан борлиқ юкини йўқлик саҳроси сари сурди ва куйи навосидан ақл танглигидан чиқариб, беҳудлик кенглигига топшурди.

Яхши овоз бўлса, ё гўзал чеҳра,
Ҳар бирига фидо бўлур жону дил.
Агар иккаласи бирга йиғилса,
Соҳибдил ҳолати бўлади мушкул.

Олим донолик либосини ечиб ташлаб, танасига расволик кийимини илибди ва Мадинанинг кўча ва бозорларида бепарволик ошкор қилибди. Дўстлари унга танбеҳ қилсалар-да, ҳеч фойдаси бўлмабди. Унинг тили фақат бир нарсадан сўзлар, унинг дили фақат шу нарса деб бўзлар эди.

Жилвалари шундай этса дилни банд,
Ошиқ ундан нечук қутулар ҳарчанд.
Кишилар танбеҳи қулоққа шамол,
Шамолдан аланга авж олур баланд.

Шу ҳолни Абдулла Жаъфарга ҳикоя қилишди. У канизак хожасини чақиртирди-да, қирқ минг дирамга канизакни сотиб олди ва ўша олимни девона қилган куйни чалишни буюрди. Сўнг:

— Буни кимдан ўргандинг!— деб сўради.

— Фалон чалғувчидан,— деди канизак.

Уни олиб келишга фармон этди ва ул олимни чақириб деди:

— Сени девона қилган куйни канизак устодидан тинглашни истармидинг!

— Ҳа.

Ул чалғувчига ўшал куйни ижро этишни буюрди. Олим ҳушсиз йиқилди. Ҳаммалари уни ўлди, деб гумон қилишди. Абдулла Жаъфар бўлса:

— Мен бу кишининг ўлимига гуноҳкор бўлдим,— дер эди. Унинг юзига гулоб сочишни буюрди ва ўзига келгач:

— Ул канизак ишқида бу даражага етганингдан бехабар эканмиз,— деди.

— Ё олло,— деб оҳ урди олим,— яширин сирларим ошкор бўлдими!!

— Бу куйни ўша канизакнинг ўзидан эшитишни истайсанми!

— Кўрдинг-ку, буни бошқадан эшитиб, шу ҳолга тушдим, — жавоб берди олим, —агар уни маъшуқам лабидан эшитсам ҳолим на кечур!!

— Уни кўрсанг танийсанми! — деб сўраган эди у, йиғлаб бу байтни ўқиди:

Дединг, дилу жонимгни олганни танийсанми!

Оламда ундан ўзга ҳеч кимни танийманми!

Канизакни олиб чиқиб унга топширишни фармон этди ва деди:

— Бу сеники, мен унга кўз қирини ҳам ташлаганим йўқ. Олим бўлса, Абдулла оёғига йиқилди ва деди:

Карам қилдинг юзимга сув югурди,
Висол келди, фироқ-қайғу югурди.
Ғамим қувиб қарор сабрим кетурдинг,
Шўр ёш тиниб, кўзга уйқу югурди.

Сўнг у канизакни олиб, уйига равона бўлди. Абдулла эса, бир ғуломига шундай деди:

— Яна қирқ минг дирам пул ол ва унинг ҳамроҳлигига етуш, токи маишат йўлида унинг хотирига ғубор қўнмасин ва висол фароғатидан тўла-тўкис баҳра олсин.

ДАРВЕШЛАР ҲАҚИДА

ҲИКОЯТ

Ҳирот пирларидан Абдуллоҳ Ансорий... ўз асҳобларига васият қилиб: «Ҳар пирдан бир сўз эслаб, қолинг, агар бу қўлингиздан келмаса, уларнинг исмини ёд олинг, бундан баҳра топасиз» — деб эди.

Эй сенинг номингдан ёғилади ишқ,
Нома пайғомингдан ёғилади ишқ.
Кўчангдан ким ўтса бўлади ошиқ,
Эшугу томингдан ёғилади ишқ.

ҲИКОЯТ

Абу Ҳошим Суфий дебди:

— Юракдан кибр разолатин ювишдан кўра, тоғни игна учи билан қўпариш осон.

Кибрсизлик лофин урма, уни кўрмоқдан кўра Қоронғи тунда чумолининг изин кўрмак осонроқ.

Кибрдан халос бўлишдан осон эрур шубҳасиз.
Игна билан тоғни қазиб остин-устун қўпармоқ.

ҲИКОЯТ

Шиблининг бошига девоналик тушди, уни жиннихонага элтиб қўйишди. Сўнг бир неча киши уни кўргани боришди.

— Кимсизлар?— деб сўради жинни улардан.

— Биз сенинг дўстларингмиз, — дейишди.

У қўлига тош олиб ҳамла қилди. Ҳаммалари қочиб кетишди.

— Қайтинг, эй даъвогарлар,— деди у. — дўст дўстдан қочмайди ва унинг жафо тошидан сақланишга шошмайди.

Чин дўст ул — дўстлиги ошаверса гар,
Дўстидан ёмонлик кўрганида ҳам.
Бошига минг жафо тоши ёғилса,
Меҳр уйи у тошдан бўлур мустаҳкам.

ҲИКОЯТ

Абулҳасан қўшчи айтган эди:

— Дунёда бир нарса эвазига ёки бирор нарса ғаразига дўстлик қилган кишидан кўра ҳунукроқ нарса йўқ.

Дўст хажридан ошиқ кутар адолат,
Ё васл эшигида турар бир ҳолат.
Дўстликдан ўзга бир мақсади бўлса,
Оламда борми ҳеч бундай разолат.

Доналар ҳақида

ҲИКОЯТ

Искандар Румий жаҳонгирлик даврида ҳийла билан бир қалъани забт этиб эрди, уни вайрон қилишга фармон берди. Искандарга:

—У ерда бир ҳаким бор, жуда билимдон, ҳар қандай мушкул унинг олдида осон,—дедилар.

Искандар уни олиб чиқишни буюрди. Кўрдиким, афти хунук, бедаво, кишининг кўнгли айнийдиган бир бало. Таъби хира бўлиб деди:

— Бу қандай хунук сурату қандай совуқ қомат?!

Ҳаким бу сўзларни эшитиб, куйиб-ёниб кетди ва қизишиб қаҳ-қаҳ кулиб, деди:

Таъна қилма ҳунук юзимга қараб,
Эй, ақлу инсофдан бехабар киши.
Тан ғилоф бўлса, жон ундаги қилич,
Кўргил ғилоф эмас, қиличнинг ишин.

Яна демиш: «Кимнинг ҳулқи халқи билан яхши бўлмаса, унинг баданидаги териси—ўз зиндонидир, чунки ўз вужудидан танглигу оҳу воҳдир, зиндон унинг олдида оромгоҳдир.

Ҳамиша ғуссаю ғам дилин ўрар печакдек,
Ҳар кимки, барча бирлан бадхулқлик этса зоҳир.
Зиндонбонга айтиб, зиндон қилмоқ на хожат?
Ўз териси зиндон эмасми, охир!

Яна шундай дермиш: «Ҳасад қилиш ҳамиша кулфатга солади ва ўз парвардигорига ҳусумат қўзғатади. Бошқага нимаики берган бўлса, қоши уйрулади ва бошқа молига дили банд бўлади».

Ўзгаларга ҳасад ақлдан эмас,
Асли кетмагайсан ақлдан йироқ.
Халқдан тамаъ, ҳасад-алам асоси,
Тамаъ уз, аламинг бўлмай бесаноқ.

Донишманд яна шундай дебди: «Карамли бойликни дўстлари билан бирга ҳисоб этадилар ва ақлсиз хасислар душманга қолдириб кетадилар».

Ҳарна кирса жўмард киши қўлига,
Сочар дўстлар оёғига барчасин.
Ўзи ўлгач, душманлари бўлишар,
Хасис киши йиғиб-терган нарсасин.

Яна дермиш: «Кичикларга хазлу истеҳзо ўқин отмоқ — улуғлик обрўсин сотмоқ ва зиллату хорлик ғуборига ботмоқдир».

Эй, пастлик либосин кийган одамзод,
Қўрқаменки, номинг бўлажак олчоқ.
Кичиклар бирла сен бўлма афсускор,
Ким улуғлик номинг сўнажак мутлоқ.

— Кимки қўл остидагиларга мушт билан рўпара бўлмиш, охирида ўзи мушт еганлар тепкисидан ўлмиш.

Бир яхши сўзим бор, қулоқ сол, э дил,
Қолмиш донолардан мерос ўлароқ:
Ким тортса адоват қиличин қиндан
Адоват тиғидан бўлади ҳалок.

Искандарнинг қулоқлари бу ҳикмат жавоҳирларга тўлиши билан у оғзини ҳам қулоқларига ўхшатиб жавоҳирга тўла сўзлар айтди ва қальани бузиш ниятидан қайтди.

ҲИКОЯТ

Фаридунки шафқат заминига насиҳат тухмин экди, фарзанди учун қоғозга қуйидаги сўзларни чекди. «Ҳаёт варақлари киши амалининг саҳифаларидир. Унга энг яхши ишларгина ёзиб қолдирилади».

Замон саҳифалари — инсон, умрин дафтари,
Шундайин сўзни демиш ўйга толган бир доно:
Кимки бу пок китобда яхши амали билан
Яхши номин қолдирса, ўшанинг бахти аъло.

ҲИКМАТ

Агар мезбон дастурхон атрофида ўзини ҳамма неъматлардан баланд тутса, унинг нонидан ўз жигаринг аъло ва унинг шарбатидан ўз қонинг афзо.

Мезбон деяверса «ноним» ва «ошим»,
Ундай дастурхонга узатма қўлинг.
Қовурмасидан ўз кашничинг яхши
Ундайлар уйига тушмасин йўлинг...

ҲИКМАТ

Кимнинг қўлида қуйидаги беш нарса жилови бўлса, яхши ҳаётининг гарови бўлур; биринчиси — тан сиҳатлик, иккинчиси — омонлик, учинчиси — ризқининг мўллиги, тўртинчиси— содиқ дўст ва бешинчиси фароғат. Кимки шу беш нарсадан маҳрум этилган, хуш ҳаёт эшиги унинг олдида бекилган.

Хуш ҳаёт омили бешга етади,
Барча доно шунга қилар ишорат.
Соғлиғу, омонлик, ҳам фаровонлик
Яхши суҳбатдош дўст, дилга фароғат.

ҲИКМАТ

Бузурмеҳирдан: Қандай подшо покизароқ?»— деб сўрадилар. Ундан покизалар омонлик, нопоклар ёмонлик кўрсалар, шул подшо покиза», — деб жавоб берди у.

БАЙТ

Шоҳ улким, хотири кўп равшану доно эрур,
Яхшига яхши, ёмонларга ёмон, бадҳо эрур.

ҲИКОЯТ

Искандар бир билимдон кишини шарафли ва баланд амалидан бекор қилиб, паст бир ишга тайинлади. Бир куни у Искандар ҳузурига келганда:

— Қалай, янги амалинг ёқдими?—деб сўради шоҳ.

— Подшонинг умрлари узун бўлсин,— деди ул киши—, одам амали билан шарафли эмас, амал инсон билан шарафга эга бўлади. Ҳар бир ишда ҳам ҳуштабиатлик, адолат ва инсоф лозим.

Бу гап Искандарга маъқул тушди ва уни ўз жойига қайтарди.

Баланд мансаб тепасида ҳам,
Илм оширмоқ фикрин қил ҳар дам.
Мансаб билан баландмас одам,
Мансаб одам билан муҳтарам.

МАСАЛЛАР

Кўрганмисан, табиб аччиқ дорини,
Шакар билан ширин қилгани замон,
Шундай ҳийла билан бемор танидан
Барча касалликни қувади осон.

ҲИКОЯТ

Бир тулки бир бўрига ҳамсуҳбатлик дамин урди ва у тамон муваффақият йўлига юрди. Бир куни бир боққа бордилар, боғнинг эшиги маҳкам банд ва девори баланд эди.

Девор атрофида чопишди, охири, бир тешик топишди. У тулкига кенг-у бўрига тор эди. Тулки осонликча кириб кетди-ю, бўри сиқилиб қийналиб ўтди.

Узумлар ва хилма-хил мевалар топишди, баридан тотишди.

Тулки тийракроқ бўлди, чиқиб кетиш андишасин қилди.

Аҳмоқ бўри бўлса қорнига сиққунча еди. Бирдан боғбон билиб қолди, қўлига таёқ олди ва булар тараф йўл солди. Хипча бел тулки лип этиб тешикдан ўтди-кетди. Боғбон эса қорни шишиб тешикка қисилиб қолган бўри бошига етди. Уни чунонам саваладики, бечоранинг пўсти шилиниб, жуни юлиниб тору танг тешикдан аранг чиқиб кетди.

Эй хожа, олтинга кўп ҳирс қўймагил,
Охири яланғоч, ҳақир кетасан.
Нозу неъматдан кўп семиравերма,
Ўйлагил, гўрингда нечук ётасан.

ҲИКОЯТ

Нишида ўлим заҳри ва табиатда ёмонлик фахри бўлган бир чаён сафарга чиқди. Бир кенг дарё лабига етиб олди, аммо ўтолмай чорасиз қолди. На сузиб ўтиш гумони ва на қайтиб кетиш имкони бор. Буни кутиб турган тошбақанинг унга раҳми келиб, орқасига миндирди ва ўзини сувга урди. Ўзга қирғоққа сузиб кетди-ю, дарёнинг қоқ ўртасига етди. Қулоғига қандайдир овоз келди, чаён унинг орқасига бир нарса санчаётганини билди.

— Бу ниманинг овози? — деб сўради чаёндан.

— Бу сенинг орқангга санчаётган нишим овози,— деди чаён.

— Орқангга нишим асар қилмаслигини биламан, аммо ўз одатимни тарк этолмасам нима ҳам қиламан.

Тошбақа бўлса «бу бадхулқни ўз хулқидан ва бошқа яхшиларни бунинг қилиғидан халос қилганим яхши экан»,— деб ўйлади ва сувга бир шўнғиди. Чаённи тўлқин шу заҳотиёқ юлиб кетдики, ному нишонсиз қилиб кетди.

Ёмон золим киши ҳаргиз
сочар юз ҳийла-ю найранг,
Унинг хулқи билан фитна
аламга тўлгуси олам.
Ўлим гирдобига шунғиб
йўқолса ном-нишонсиз у
Ўзин ҳам қутқарар
бадхулқлиғидан барча элни ҳам.

МУҲАББАТ ҲАҚИДА

Минглаб доно унинг ишқида шайдо, туну кун остонаси ғавғо, гўзалнинг чиройи навбати ўтиб, сўлғунлик соати етиб қолди. Эшик ва томдан, девор-тошдан хунуклик кириб кела бошлади. Ошиқлари унинг билан алоқани бузиб, унинг остонасидан қадамларини узиб кетдилар. Улардан бирига мен: «Бу ўша сенга ёр бўлганнинг ўзи-ку, ўша қош, ўша кўз ўз жойида, ўша лаб ва ўша оғиз бор, қомат эса аввалгидек баландроқ бадан эса аввалгидан кучлироқ, бу нима бевафолик ва шармандаликки, у билан алоқа этагини йиғдинг ва бориш келишни йиғиштирдинг»? — дедим.

— Хайхот» — деди у. — Нима деяпсан, менинг кўнглимни олган, эс-хушимни ўғирлаган бу қолипдаги рухи эди. Аъзосининг таносиблиги ва баданининг нозиклиги, овозининг юмшоқлиги ҳаммаси ўшандан эди. Энди руҳ бу қолипдан кўчди, мен қандай қилиб бу жонсиз танага муҳаббат қўяй, сўлиган гулга қўшиқ басталай.

Боғ аро гул қолмагач,
мен хору хасни на қилай,
Шоҳ кетиб қолган шаҳарда
бир нафасни на қилай?

Ш. ШОМУҲАМЕДОВ,
таржималари.

сайёр

Қор ёққан кун

қисса

ТУЛКИГА қопқон қўйдик. Кейин чодиримизга қайтиб қармоқлар боғланган тизмамизни олиб сойга тушдик. Сой айланиб оқадиган саёз жойга тизмани ташладик. Икки томонига боғланган тошни кўтариб боргунимча қўлим узилай деди.

Кейин жойимизга чиқиб кетдик. Чигирткалар чириллай бошлади. Сойнинг гувиллаши кучайгандек бўлди. Салқин тушди.

— Қуёш ботди-ю, салқин тушди-я.

— Ҳа, бир қуёшга кўп нарса боғлиқ,— деди акам: — Ҳамма гиёҳ ҳатто шу қотиб ётган тошлар ҳам қуёшдан баҳра олади. Қуёшга таянади. Одамга ҳам таянч керак.

Акам кўнглини ёза бошлади. Ич-ичимдан тин олиб тинглай бошладим. Йўқ. Дарров айниди.

— Кел, ухлаймиз.

—Мен ухлаб олганман. Уйқу қаёқда? Аммо ухлаб нима қиламиз, гапиринг десам, акам чарчаган. Кун бўйи тинмади. Мен ухлаб ётганимда чодирни тиклабди. Шўрвани қайнатибди. Шу чоқ у яна;

— Кел, ухлаймиз, деди.

Аламимни ичимга ютиб ётавердим. Тезда у уйқуга кетди.

Осмон юлдуз билан чаман бўлди. «Ҳозир Москвада ҳам кеч кириб келмоқда. Кўчалар нурда чарақлаяпти. Одамлар шошиб кетишяпти. Машиналар пойгаси.... Ирина! Дўстим Ирина нима қиляпти экан ҳозир? Уйида ёлғиз ўзи ўтириб, телевизор кўряптимикан... Ё балконга чиқиб тувакдаги гулларга сув қуйяптимикан? Кинога кетдими балким. Диққи нафас залнинг қоронғу оғушида ҳаяжон билан қайсидир кинофильмни томоша қилаётганмикан? Бир ўзи зерикади. Узбекчилигимизга ҳайронман. Агар бирга олиб келганимда хотини деб гап тарқатиб юборишар эди. Нега аёл киши билан эркакнинг соф дўст бўлиши мумкин эмас?.. Одамлар гапиришидан қўрқиб, ҳар йили Ўзбекистонимга олиб келишдан чўчийман. Ҳозир шу ерда бўлганда қандай кўнгли яшнаган бўларди... Ёлғиз онаси ҳам ташлаб кетди уни. Мангуга ташлаб кетди. Кўнглини кўтаришим, қайғусини ёзишим керак эди унинг... Тезроқ Гўзал тўйга рози бўлса эди. Кейин олиб келардим...

Гўзал! Менинг Гўзалим. Сабр ва бардошли Гўзалим, меҳри ва қаҳри шу тоғдек қаттиқ Гўзалим. Гоҳи шу майсалардек мўмин ва мулойим Гўзалим!

Гўзални ўйладим-у, ўрнимдан туриб кетдим. Чўққи бошидан ловуллаб энди кўтарилган ой Гўзалга ўхшаб кетди. Узоқроқ юриб қолсак бирорта харсанг тош устига астагина ўтириб олиб оёқларини этаклари ичига олганча тиззасига энгагини тираб;

— Чарчадим, ака,—дерди.

Юзлари ловуллар, ҳорғин кўзлари майин табассумдан ёришарди. Ҳозир ой ҳам Гўзалга ўхшаб ўтириб олибди.

«Тақлид қилганинг билан Гўзалга ўхшашинг мушкул, ой» дейман шивирлаб.

Сой бўйига тушдим. Хаёлим энди шу сойдай жўшиб оқар эди. Чарчоғим ёзилган. Хаёлларим нурда яшнаётган сувдай тиниқ эди. Нега киши мусаффо табиатга боқса яшаргандай тозаргандай бўларкин-а? Инсон қачонлардир шу табиатдай мусаффо бўлгандир-а. Яна ўшандай дамларга қайтармикан. тараққиёт билан бирга? Коммунизм табиатдек мусаффолик ва эллик ёшдагидек нуронийлик бўлса керак.

Насиб бўлса, тўйимиз ўтгандан сўнг Гўзални шунақа сайрларга олиб чиқаман. Ёнма-ён ўтириб олиб ойни бирга томоша қиламиз.

Кеча ишхонасига боргандим. Кўришдик.

— Қачон келдингиз, деди.

— Кеча, дедим.

Бирга чиқиб кетдик. Одатдагидек сердарахт, камқатнов кўчалар сайргоҳимиз бўлди. Жим юрдик. Ёнма-ён юрамиз-у, бир-биримизга индамаймиз. У-ку қиз бола. Мен-чи, мен нега гапирмайман. Хат ёзганимда сира гапим тамом бўлмайди-ку.

— Қалай, яхши ўтдими кунларингиз? — сўрадим мен.

— Ёмон эмас. Уйдан ишга — ишдан уйга. Асосий ҳаёт йўлим шу экан.

— Сафарга чиқмадингизми?

— Чиқдим. Фарғона водийсига.

— Яна сигнал биланми?

— Бир хат изидан.

— Қизиқми, айтиб беринг.

— Ҳеч қизиғи йўқ. Алами бор қайтага. Одамларга ҳайрон бўламан. Тилининг остида тили бўлади.

— У нема деганингиз?

Бу қандай қилиб бир одамда икки тил, икки ишонч, икки эътиқод бўларкин?.. Шўрлик қиз т урмуш қилмайман, ўқийман деса, ўқитаман дебди йигит. Энди бўлса.

Ўқиганда нима қила оларди. Ҳозирги шароитда аёллар на ишлаб қойил қилади, на бола боқиб. Етти соат ишдан сўнг яна уйда иш

«Ўқимагани ҳам маъқул. Жони қийналмайди»,— демоқчи бўлдим-у, Гўзал ранжийди деб:

—Қўяверинг, виждони олдида ўзи азоб чекади, дея қолдим.

—Бунақаси азоб чекмайди. Азоб чекадиган виждони бўлса бунга йўл қўймасди.

— Тўғри,—дедим.

Чиндан ҳам тўғри. Қарасам Гўзал асаблаша бошлаяпти.

Роса айландик. Хайрлашаётганимизда:

— Эртага тоққа кетяпман,—дедим.

— Жуда соз, ҳордиқ ёзиб келасиз.

— Сизга нима олиб келай?

Индамади. Дарвозасидан кириб кетаверишда:

— Омон қайтинг, — деди.

Бу ўзингизни омон олиб келинг, дегани эмасмикан?..

Сувда бир нима сапчиди. Хаёлим чўчиган қушдек кўкка учди. Қарасам ой нурида бир нима йилтиллади. Тизмамизга каттакон балиқ тушибди. Акамни уйғотсаммикан? Йўқ, ором олсин... ўзим...

Брезент этикни оёқдан дарҳол суғуриб ташладим-да, сувга тушдим. Тошдан тошга ўтиб, тизма ташланган жойга ўтдим. Балиқ яна сапчиди. Хавф-хатарни сезди бечора... Секин тизмани кўтардим. Ўзимга қараб торта бошладим. Учта балиқ олдинма-кетин сувни шапатилай кетди. Ҳовлиқиб қолганимдан қармоқдан чиқаролмайман... Ўтга улоқтирдим. Бир-икки думини силкиб уччалови ҳам жимиб қолди. Ёнимдаги тўпчак толнинг ингичка шохини синдириб олиб балиқларни тиздим-да, сувга ташлаб хивичга тош бостирдим.

Акамнинг ёнларига борсам ўринларида йўқ эканлар. Мени қидириб кетдиларми десам, тузоқ қўйган жойларидан ярим соатларда қайтиб келдилар. Иккита бедана, битта кўк каптар илинибди. Каптарнинг қорнини ушлаб кўрдилар-да, қўйиб юбордилар. Тухум қўядиган экан. Беданаларни халтага солиб чодирнинг қозиғига илиб қўйдилар.

—Одамдан ҳеч нарса қочиб қутулмайди-да.

—Табиат шу асосга қурилган. Ҳамма нарса одам учун. Чунки одам энг зўр, энг ақллиси.

—Шундайку-я энг раҳмсизи ҳам одам-да.

—Бўлмаса кун кўрмайди.

—Бешафқатсиз ака, жанг кўриб дийдангиз қотиб кетган.

—Мен-ку паррандани домимга илинтирибман. Паррандани еяман. Одам-одамни тириклайин ейди-ку.

— Бу нима деганингиз?

—Тилимни қичитма, бошингни қотириб юбораман.

—Гапиринг. кўнглингиз ёзилади, холи жойда гаплашаман дегандингиз. Қолаверса иккимиз, орамиздаги гап кўчага чиқмайди.

—Нима бўлаётганига ҳайронман? Менда ҳеч нарсага ишонч қолмаётир,—дедилар акам кутилмаганда.

—Жанг кўрган одамсиз. Нега энди?

—Негаки, жуда ғалати ишлар бўляпти. Мен жанг қилганимни писанда қилмайман. Менинг ўрнимда сен бўлсанг ҳам ёки бошқаси бўлса ҳам, жанг қиларди. Ватаннингни тўнғиз топтамоқчи бўлиб тумшуқ суқса, қараб ўтирмайсан, тўғрими?

(Давоми бор).

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида.

Иккинчи қаватда тўп учун кураш.
А. Наймушин фотоси.

Спорт

◎ БАДИИЙ ГИМНАСТИКА

ПОЙТАХТ БИРИНЧИЛИГИ

Тошкент Округ офицерлар уйининг спорт залида бадиий гимнастика бўйича Тошкент биринчилиги тугади. Мусобақада 40 га яқин энг кучли гимнастикачилар иштирок этди. Ана шулардан 34 спортчи спорт мастерлари программасида қатнашди.

Қизғин «жанг»лардан кейин Ўзбекистоннинг бир неча марта чемпиони спорт мастери Д. Менлибекова ҳурмат пъедесталининг биринчи поғонасига кўтарилди. Иккинчи ўринни Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институтининг талабаси И. Виннер эгаллади. Учинчи ўринни 47-мактабнинг 10-синф ўқувчиси Б. Народицкая олди.

◎ ВЕЛОСПОРТ

КЎЧМА КУБОК

Республикамиз пойтахтининг энг кучли 20 велоспорт пойгачиси икки кун давомида Тошкент шаҳар спорт жамиятлари ва ташкилотлари таъсис этган кўчма кубок учун кураш олиб борди.

Умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни ва кўчма кубокни «Спартак» спорт жамиятининг велосипедчилари қўлга киритишди.

10 километрлик масофага бўлган пойгада Политехникум талабаси Л. Забродина финишга биринчи бўлиб етиб келди. 15 километрли масофага бўлган пойгада эса Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институтининг студенти С. Давидова биринчи ўринни олди.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио тўлқинларида

18 МАРТДА ДУШАНБА

Биринчи

18.00 В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. Тарих фанлари кандидати В. Абдуллаевнинг «Партия доҳийси—революциянинг улуғ стратеги» деган суҳбати (ўзбекча).
18.10 Ф. Назаров. Торли квартет.
19.20 Ўзбек халқ куйлари.
20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси.
20.30 Ёшлар учун концерт (русча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.20 Ў. Умарбеков. «Чўли ироқ» радиоинсценировкаси. Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ адабий-драматик эшиттириш (ўзбекча).
23.15 Дам олиш концерти (ўзбекча).

Иккинчи

19.00 Музикали драмалардан парчалар.
19.30 «Армандо Пико куйлайди» деган музикали эшиттириш (русча).
20.00 Ўзбекистонда тожик маданияти декадаси олдидан. «Ҳилолий ғазаллари» (тожикча).
21.00 «Рус адабиёти классиклари». А. С. Пушкин. «Бекат назоратчиси» деган радиоинсценировка (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.
21.50 В. Кочетов. «Ака-ука Ершовлар». Спектакль радиокомпозицияси (русча).

19 МАРТДА СЕШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
8.25 Ўзбек классик қўшиқлари.
9.30 Ўзбекистон композиторларининг фортепьяно пьесалари.
10.10 Е. Жарковский. «Инсоният ҳақида қўшиқлар» (русча).
10.30 Қора-Қораевнинг «Етти гўзал» балети асосида концерт-очерк.
11.15 «Фан ва ишлаб чиқариш» циклидан (ўзбекча).
11.25 Ўзбек «Наво» куйи.
12.15 «Замондошларимиз», Адабий эшиттириш (русча).
13.30 Қардош республикалар композиторларининг енгил куйлари.
16.10 «Чехов ва Чайковский» деган музикали эшиттириш (ўзбекча).
16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.00 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш (русча).
18.10 О. Фельцман. Скрипка ва оркестр учун ёзилган концертдан қисмлар.
18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
19.30 ФУТБОЛ. Кубок эгаларининг кубоги учун. «ТОРПЕДО» (Москва) — «КАРДИФФ-СИТИ» (Уэльс). (Иккинчи тайм).
20.15 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат.
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
21.30 «Октябрь» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).
22.20 Енгил куйлар (ўзбекча).
22.40 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Горькийнинг публицистик асарлари» деган суҳбат (ўзбекча).
23.15 «Баҳор тароналари» деган радиокомпозиция (ўзбекча).

Иккинчи

8.25 Классик куй шинавандалари учун концерт.
9.15 Реклама ва эълонлар.
18.30 ФУТБОЛ Кубок эгаларининг кубоги учун. «ТОРПЕДО» (Москва) — «КАРДИФФ-СИТИ» (Уэльс). (Биринчи тайм).
19.15 Р. Қодирий. «Улуғ Октябрь ва уйғур адабиёти» деган суҳбат (ўзбекча).
19.45 Куйлар.
20.00 Барно Исҳоқова куйлайди (тожикча).
20.30 Қорақалпоқ куйлари.
20.50 «Микроблар инсон хизматида». Латвия радиосининг эшиттириши (русча).
21.00 «Мен—коммунист» деган радиокомпозиция (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.
21.50 О. Қутуй. «Жўнатилмаган хатлар». Радиоинсценировка (ўзбекча).

Учинчи

14.00 А. Холминов. «Анна Снегина» операси.
17.30 Н. Минх. «Миленанинг дўстлари» опереттасининг монтажи.

Зангори экранда кўринг

18 МАРТДА ДУШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
Ўзбек тилида:
18.00 Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. «Ассалом, Навоий» деган эшиттириш.
Рус тилида:
19.20 Телевизион янгиликлар.
19.35 «Советский воин» тележурнали.
20.25 Ўзбек поэзияси саҳифалари. Ойбек.
Ўзбек тилида:
20.55 Телевизион янгиликлар.
21.15 Жаҳон ҳафта ичида.
21.35 Телевизион театр. В. Драгунский. «Қўшнилар».
22.10 «Ярим аср йилномаси» циклидан кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмларнинг 1925 йил ҳақидаги серияси.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Ўзбек тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Химиядан. «Изотоплар ва уларнинг қўлланилиши».
18.30 «Адабиёт ва санъатни билинг ва севинг» деган эшиттириш.
19.00 Студентлар учун. Назарий механикадан машғулот.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Шаҳарлараро музикали турнир (учинчи эшиттириш).
21.00 Ўқувчилар учун. «Пионерия» телевизион агентлиги.
21.30 «Ҳаётга тенг қаҳрамонлик». Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган эшиттириш.
22.10 Ю. Фрике. «Иккинчи шахс». Телевизион спектаклнинг биринчи серияси.
23.15 Музикали танаффус.
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ДУШАНБА КЎРСАТАДИ
Тожик тилида:
18.00 Экран—болаларга.
18.30 «Китоб — бизнинг дўстимиз». Репортаж.
19.00 Янгиликлар.
Рус тилида:
19.10 «Париж тонги». Бадиий фильм.
21.20 Баҳор куйлари.
22.00 Янгиликлар.
22.10 «Ярим аср йилномаси» циклидан кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1941 йил ҳақидаги серияси.
23.05 «Китоб жавони».

19 МАРТДА СЕШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
17.55 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
18.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Дўстлик» поезди.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
18.30 ФУТБОЛ. Кубок эгаларининг кубоги учун. «ТОРПЕДО» (Москва) — «КАРДИФФ-СИТИ» (Уэльс). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар. Ўйин Тошкентдан олиб кўрсатилади.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
20.15 Реклама ва эълонлар.
Ўзбек тилида:
20.20 Телевизион янгиликлар.
20.40 Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги олдидан. «Буюк яловбардор».
21.10 Совет Ўзбекистони композиторлари. Шариф Рамазонов.
22.00 Алишер Навоий образи экранда.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Рус тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Химиядан. «Металлар коррозияси».
18.30 Физика. «Электрик резонанс».
19.00 Студентлар учун. Назарий механикадан машғулот.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.15 «Қишлоқ билимлари академияси». «Нав ва уруғ» (иккинчи эшиттириш).
20.45 «Пионерия» киножурнали.
21.00 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Музикали уйча».
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. «Социализмнинг сиёсий иқтисоди».
22.10 Ю. Фрике. «Иккинчи шахс». Телевизион спектаклнинг иккинчи серияси.
23.15 Музикали танаффус.
23.30 «Вақт информацион программаси.
00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
20.00 Ўқувчилар учун. «Беш йиллик ҳақида ҳикоялар».
20.25 «Шоколад». Илмий-оммабоп фильм.
Рус тилида:
20.45 Минкус. «Пахита». Бир пардали балет.
21.10 «Тошкент истиқболи».
21.40 «Тинч оқар Дон». Бадиий фильмнинг биринчи серияси.

Кино

18 МАРТДА

У бир ўзи кетди (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кечқурун), «ДРУЖБА» (кеч соат 8 да).

Сергей Лазо — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кечқурун).

Ломбошдаги мўъжиза — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).
Умид қирғоғи — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 ярим ва 9.15 минутда).

19 МАРТДА

У бир ўзи кетди (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН» НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 1,5 ва кеч 8 да), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 11 ва кундуз 2 да).

Сергей Лазо — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 12 ва 4 да).

Ломбошдаги мўъжиза — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун)

Умид қирғоғи—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда)

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 19/III да **Зулматдан зиё, 20/III да Спартак.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/III да **Тошболта ошиқ, 20/III да Мавлоно Муқимий.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Совет цирки усталарининг янги программаси.** РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Борис Вяткин** иштирок этади. Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18 мартда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Концертда Фахриддин Умаров иштирок этади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

тез кунда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ДУШМАНЛАР

(3 кўринишли драма)

(М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан).

Постановкачи — **Александр МУАТ**

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Амин ТУРДИЕВ.**

Рассом — **Николай ЭПОВ.**

Ўзбекистон ССР қурилиш-монтаж министрлигининг

«СТАЛЬМОНТАЖ» ТРЕСТИ

Тошкентда доимий пропискаси бўлган гражданларни қуйидаги касблар бўйича

қисқа муддатли

КУРСГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

электр пайвандчилар, слесарь-монтажчилар, кранчилар.

Ўқувчиларга стипендия тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ленинград кўчаси, 19-уй, 3-қават, кадрлар бўлими.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1968 йил 29 март кундуз соат 2 да, Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бериш илмий совети мажлисида (Педагогическая кўчаси, 103-уй, 61-аудитория) педагогика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

И. Қодирбеков: «Қозоғистон ССР тарихи бўйича кўргазмали қуроллар танлаш ва ўқитиш процессида улардан фойдаланиш системаси» деган темада;

Ж. Жўқаев: «Ўқувчиларнинг зоология бўйича тажрибали ишлари — мактабни турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш формаси сифатида» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

1968 йил 4 апрель кундуз соат 12 да, Тошкент қишлоқ хўжалиги институтининг бирлашган илмий совети мажлисида (Қизил Октябрь қишлоғи, 60-аудитория) қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Б. Н. Абдуллаев: «Қатор оралари ҳар хил ва озуқаланиш шароити турлича бўлганда ғўза навларининг биологик хусусиятлари» деган темада;

У. Б. Бакиров: «Ташландиқ ҳолдаги тутзорларнинг барг ҳосилдорлигини оширишдаги қулай усуллар» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида (Тошкент область, Қизил Октябрь қишлоғи) танишиш мумкин.

Шаҳар ветеринария хизмати ҳайвон, парранда эгаларига маълум қиладики, СССР Министрлар Советининг **1967 йил 22 декабрдаги 1142-сонли қарори** бўйича қабул қилинган **Ветеринария устави** ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг **1965 йил 12 ноябрдаги 43-сонли қарорига** мувофиқ ҳар йилнинг **январь ойидан июнь ойигача** ўзларига тегишли бўлган мол, парранда ва итларни қуйидаги адресларда диагностик текшириш, юқумли касалликдан сақлаш мақсадида эмлатиш, даволаш-профилактик текширтиришга мажбурдирлар:

Фрунзе районн — Физкультура кўчаси, 13-уй, Телефон 5-13-62;

Чилонзор районн — Обсерватория кўчаси, 27-уй. Телефон В-3-35-13;

Ленин районн — Ипподром кўчаси, 184-уй;

Октябрь районн — Чиғатой кўчаси, 29-уй, телефон 4-35-04;

Куйбишев районн — Луначарский шоссеси, Киров кўчаси, 39-уй;

Сергелий районн — район соғлиқни сақлаш биносида.

Ҳайвон, паррандаларни ветеринария кўригидан ўтказишдан бош тортган кишилар Ветеринария Қонуни бўйича жавоб берадилар.

1 июнгача вакцинация ва дегельминтизациядан ўтказилмаган итлар олиб қўйилади ва йўқ қилиб юборилади.

Ветеринария текшириш бепул.

Молларни сўйиш, парранда, мол маҳсулотларини бозорларда сотишга ветеринария ҳужжатисиз руҳсат берилмайди.

Шаҳар ветеринария хизмати.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-587

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33; В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

18 МАРТ, 1968 Й. Р. 02331. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2360.